

Záznam z jednání Výboru pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích konaného dne 26. června 2020

Místo a čas schůze: ÚV ČR, Nábř. Edvarda Beneše 4, místnost č. 140 (10:00 - 12:30)

Přítomné členky a členové:

	Jméno	Organizace
1.	Homfray Šárka	ČMKOS
2.	Hrbková Lenka	Masarykova univerzita
3.	Janšová Eliška	nezávislá odbornice
4.	Jílková Marie // Zastupuje: Nováková Tereza	KDU-ČSL
5.	Kopřiva František	Piráti
6.	Křížková Alena	Sociologický ústav Akademie věd
7.	Zemanová Marie // Zastupuje: Skalková Jana	Byznys pro společnost
8.	Pekarová – Adamová Markéta // Zastupuje: Lepš Jakub	TOP 09
9.	Smolíková Marta	Otevřená společnost
10.	Špondrová Pavla (místopředsedkyně)	nezávislá odbornice

Omluveny/i:

	Jméno	Organizace
1.	Ali Doláková Petra	nezávislá odbornice
2.	Drbalová Vladimíra	Svaz průmyslu a dopravy
3.	Hejzlarová Eva	Univerzita Karlova
4.	Jentschke Stöcklová Zuzana	ČSSD
5.	Jurajda Štěpán (místopředseda)	CERGE-EI
6.	Kohoutová Lenka	ODS
7.	Kos Mottlová Markéta (předsedkyně)	Fórum 50 %
8.	Marková Soňa	KSČM
9.	Matoušková Michaela	STAN
10.	Pastuchová Jana	ANO 2011
11.	Štrobachová Pavla	Svaz měst a obcí
12.	Teichmanová Klaudia	MPSV
13.	Viktorinová Lucie	nezávislá odbornice

Hosté/hostky:

1.	Andreska Zuzana	MSP
2.	Fellegi Zuzana	AAU

Sekretariát Výboru pro vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice a rozhodovacích pozicích (dále „Výbor“): Kristýna Kabzanová, Petra Kalenská, Radan Šafařík, Nikola Viktorinová

Z celkového počtu 24 členek a členů Výboru bylo přítomno 10 osob s hlasovacím právem, Výbor tedy nebyl usnášeníschopný.

Ad bod 1 – Úvod, schválení programu a informace o plnění úkolů z předchozího jednání Výboru

Místopředsedkyně Výboru, P. Špondrová, se z důvodu nepřítomnosti předsedkyně ujala předsedání Výboru a přivítala všechny přítomné. Následně představila níže uvedenou podobu programu:

1. Schválení programu a informace o plnění úkolů z předchozího jednání Výboru	P. Špondrová, N. Viktorinová
2. Genderové dopady pandemie COVID-19	P. Špondrová, N. Viktorinová
3. Podnět k zákonu č. 353/2019 Sb., o výběru osob do řídicích a dozorčích orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu (nominační zákon)	P. Špondrová
4. Volby do zastupitelstev krajů a do Senátu Parlamentu České republiky	N. Viktorinová
5. Diskuze k legislativním opatřením podporujícím vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice	N. Viktorinová
6. Vyhodnocení plánu práce za rok 2019 a příprava nového plánu práce	P. Špondrová
7. Aktuální stav přípravy Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030	N. Viktorinová
8. Různé	

O návrhu programu neproběhlo hlasování. Výbor nebyl usnášeníschopný. Proti návrhu programu nevznesl nikdo z přítomných námitku.

N. Viktorinová dále informovala o plnění úkolů z minulého jednání Výboru. Mimo jiné Výbor informovala, že Odbor průběžně pracuje s daty o starostkách a starostech, které byly zahrnuty do Zprávy o rovnosti za rok 2019 žen a mužů a jsou také součástí publikace Zaostřeno na ženy a muže 2019¹. V souvislosti s podnětem k povinnosti relevantních emitentů informovat o politice rozmanitosti v rámci výročních zpráv je na červenec naplánovaná schůzka se zástupkyní ČNB. Výbor bude na příštím jednání o výstupech schůzky informován.

¹ Blíže viz <https://www.czso.cz/csu/czso/zaostreno-na-zeny-a-muze-ffhk87f13g>

V souvislosti s organizací pracovní setkání Výboru s Výborem pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života došlo k odložení v návaznosti na pandemii covid-19 a jednání bude naplánováno na druhou polovinu roku 2020.

Ad bod 2 – Genderové dopady pandemie COVID-19

N. Viktorinová připomněla dubnový podnět Výboru k obsazování poradních orgánů vlády k přijímání opatření v návaznosti na pandemii covid-19 a následnou ekonomickou situaci.² Zmocněnkyně vlády pro lidská práva v návaznosti na podnět oslovila místopředsedu vlády Karla Havlíčka a požádala jej o doplnění obnovené Národní ekonomické rady vlády o odbornice. V současné chvíli jsou v Národní ekonomické radě vlády zastoupeny dvě ženy. Členky a členové dále v podkladech obdrželi shrnutí, které připravil Odbor rovnosti žen a mužů (dále jako „Odbor“) pro rezortní koordinátorky a koordinátory rovnosti žen a mužů k tématu pandemie covid-19. Shrnutí obsahuje nejen souhrn genderových dopadů krize, ale i shrnutí činnosti Odboru, výborů a pracovních skupin.

R. Šafařík informoval Výbor, že v červenci proběhne jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Rada“), kde se jeden z bodů programu bude věnovat dopadům pandemie covid-19 a opatřením souvisejícím s obnovou ekonomiky ve vztahu k rovnosti žen a mužů. Následně členky a členové Výboru diskutovali o dalších doporučení, která jsou žádoucí v rámci daného bodu programu na jednání Rady představit. V rámci diskuze byl kladen důraz na zajištění hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů a lidská práva u všech opatření projednávaných během nouzového stavu, včetně a využívání odborných studií zaměřených na sociální a ekonomické dopady ve vztahu k rovnosti žen a mužů při formulaci a přijímání opatření během nouzového stavu.

P. Špondrová dále v návaznosti na dubnový podnět uvedla, že v rámci dalších jednání se bude Výbor zabývat obsazováním poradních orgánů vlády na obecné úrovni, nikoliv pouze v souvislosti s pandemií covid-19.

Ad bod 3 – Podnět k zákonu č. 353/2019 Sb., o výběru osob do řídicích a dozorčích orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu (nominační zákon)

P. Špondrová informovala o tom, že členky a členové v podkladech dostali návrh podnětu k zákonu č. 353/2019 Sb., o výběru osob do řídicích a dozorčích orgánů právnických osob s majetkovou účastí státu (dále jako „nominační zákon“) a otevřela diskuzi.

M. Smolíková připomněla, že poslankyně J. Pastuchová při projednávání nominačního zákona předložila pozměňovací návrh obsahující podporu vyrovnaného zastoupení, který však nebyl přijat. Novelizace zákona podle ní není průchozí, nicméně Výbor by se mohl pokusit o změnu Statutu Výboru pro personální nominace. M. Smolíková dále navrhl, aby Výbor činnost Výboru

² Blíže viz http://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/perspektiva-zen-je-v-rozhodovacich-pozicich-a-politice-klicova-181010/?fbclid=IwAR2PbjwoCzZOqn1J4TZKjMISygnn7GwyPFn9Mn0rqBrJ_2DUysl6nzDJbQ

pro personální nominace (dále jako „nomenační výbor“) průběžně sledoval. Dále upozornila na to, že Výbor pracuje s tím, co mu navrhnou rezorty a je tedy potřeba zaměřit se také na rezorty spravující dotčené firmy. Řešení je potřeba hledat na nižší úrovni a jednotlivé rezorty by měly kontrolovat nominace.

F. Kopřiva doplnil, že i deklarativní formulace mají smysl. Legislativní proces je velmi dlouhý a cokoliv se navrhne teď, by v tomto volebním období s největší pravděpodobností neprošlo.

Š. Homfray dále upozornila na to, že velký problém je u nominací z jednotlivých úřadů. Ve státní službě i v územní samosprávě není ucelený systém toho, co znamená kariérní postup a profesní příležitosti v rámci pracovního nebo služebního poměru. Často dochází k redukovaní kariérního postupu pouze pod jedním vedením a vynechává se nominace do orgánů tohoto typu. Dále upozornila na absenci vnitřně nastavených pravidel nominací. Zavedení například uplatňování nediskriminačních postupů do vnitřních předpisů by mohlo eliminovat spoustu problémů.

Z. Fellegi uvedla, že i vzhledem k zahraniční praxi si dokáže představit razantnější formulaci podnětu a v odůvodnění lze argumentovat například zprávami z Evropské Unie.

P. Špondrová připomněla, že Výbor funguje již 11 let, dále připomněla Podnět k uplatňování Strategie +1, který byl schválen usnesením vlády v květnu 2016³ a stále není dostatečně naplňován. Upozornila na to, že legislativní řešení je účinnější a efektivnější než doporučení. Zároveň vyslovila souhlas s tím, že ve vztahu k volebnímu cyklu to není vhodný okamžik, nicméně je možné návrh předložit až v příštím volebním období. Dále navrhla, aby byla do podnětu zahrnuta i povinnost informovat o tom, jak bylo přihlíženo k vyrovnanému zastoupení žen a mužů, a jaké je výsledné zastoupení žen a mužů. Dále vyzvala členky a členy Výboru, aby také zasílali návrhy na doplnění podnětu, které by se mohly na příštím jednání diskutovat.

R. Šafařík objasnil dvě roviny možného zohledňování vyrovnaného zastoupení žen a mužů v rámci daného zákona. První rovina se týká bodu 1 a 2 v navrženém podnětu Výboru. Tyto body souvisí s vyrovnaným zastoupením žen a mužů ve výběrových komisích a v nomenačním výboru. Druhá rovina se týká bodu 3, v rámci kterého podnět navrhuje, aby nomenační výbor přihlížel i k zájmu na získávání a udržování vyrovnaného zastoupení žen a mužů během samotných nominací. Formulace, kterou Odbor navrhl, je převzatá ze zákona o úřednících územních samosprávných celků. Jedná se o formulaci, kterou tedy český právní řád již zná a uměl s ní v minulosti pracovat. Složení nomenačního výboru je možné zohlednit ve statutu, nicméně přihlížení k vyrovnanému zastoupení žen a mužů musí být zakotveno v zákoně. Zároveň doplnil, že v tomto podnětu vypadly nomenační procesy na jednotlivých ministerstvech. Je tedy možné do §12 nomenačního zákona doplnit i výběr na úrovni ministerstev a doplnit povinnost reportovat, jakým způsobem bylo k vyrovnanému zastoupení žen a mužů přihlíženo.

³ Blíže viz <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/podnet-k-uplatnovani-strategie-1-147699/>

V souvislosti s odůvodněním podnětu R. Šafařík upozornil na to, že brzy pravděpodobně přibude další silný argument, o kterém bude na jednání informovat zástupkyně Kanceláře vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před mezinárodními kontrolními orgány v oblasti lidských práv, a které následně předal slovo.

Z. Andreska uvedla, že by ráda Výbor informovala o stížnosti nevládní organizace University Women of Europe proti České republice týkající se nerespektování Evropské sociální charty. Stížnost České republiky vytyká porušení článku 1 a čl. 4 odst. 3 Evropské sociální charty a článku 1 Dodatkového protokolu z roku 1988 k Chartě z roku 1961 ve světle ustanovení preambule Charty z roku 1961 zakazující diskriminaci, a to z důvodu nerovnosti v odměňování mužů a žen a nedostatečného zastoupení žen v rozhodovacích funkcích soukromých společností v České republice. Rozhodnutí o odůvodněnosti této stížnosti bylo Evropským výborem pro sociální práva vydáno již v prosinci 2019, avšak až do pondělí 29. června 2020 je neveřejné. Z. Andreska tedy pouze nastínila obsah stížnosti a uvedla, že konkrétní výsledek bude zveřejněn a zaslán Výboru pro informaci v pondělí.⁴

Ad bod 4 – Volby do zastupitelstev krajů a do Senátu Parlamentu České republiky

V souvislosti s volbami do zastupitelstev krajů zmínila N. Viktorinová, že v minulých volbách, které se konaly v roce 2016, bylo nominováno 30,1 % žen a zvoleno 20,3 % žen. Přestože v minulých volbách nedošlo k výraznějšímu nárůstu zastoupení žen, byl jejich podíl historicky nejvyšší. V souvislosti s volbami do Senátu PČR byly v posledních volbách do třetiny Senátu v roce 2018 ženy zvoleny jen ve 2 z 27 volebních obvodů. Jejich podíl mezi zvolenými v těchto volbách tak činil pouze 7 %, což je nejméně v historii horní komory Parlamentu ČR. Senát PČR se dlouhodobě se vyznačuje (i kvůli většinovému volebnímu systému) nejnižším podílem žen. N. Viktorinová dále upozornila na podrobnou analýzu kandidátních listin a volebních výsledků, které zpracovalo Fórum 50 %.⁵

R. Šafařík doplnil, že nominace do nadcházejících voleb ještě nejsou finální. Nicméně z již zveřejněných a dostupných nominací vyplývá, že situace v Senátu se v otázce vyrovnaného zastoupení žen a mužů s největší pravděpodobností nijak zásadně nezlepší, spíše dojde ke snížení procentuálního zastoupení žen. Následně P. Špondrová předala slovo zástupkyním a zástupcům politických stran a hnutí.

F. Kopřiva informoval Výbor o tom, že Pirátská strana zatím nemá kandidátní listiny finálně zkompletované. Za Středočeský kraj nicméně uvedl, že Piráti kandidují ve třech obvodech se dvěma kandidátkami. P. Špondrová s dotázala, zda mají Piráti zohledňování vyrovnaného zastoupení nějakých v interních dokumentech. F. Kopřiva uvedl, že Piráti nemají kvóty ve vnitřních předpisech, nicméně se o tom dlouhodobě vede diskuze a pozornost je věnována měkkým nástrojům, například guidelinům, které zahrnují informace o podpoře žen. F. Kopřiva

⁴ Blíže viz <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/helena-vaalkova-rozhodnuti-evropskeho-vyboru-pro-socialni-prava-je-upozornenim--ze-v-rovnosti-zen-a-muzu-mame-co-zlepsovat-182364/>

⁵ Blíže viz <https://padesatprocent.cz/cz/statistiky/zastoupeni-zen-a-muzu-v-politice>

dále informoval, že téma zastoupení žen a menšin řeší v rámci strany i pracovní skupina k tématu lidských práv, kterou vede.

J. Lepš uvedl, že do senátních voleb nemá TOP 09 ve většině případů vlastní kandidáty či kandidátky. V souvislosti s krajskými volbami uvedl, že dominantním tématem bylo sestavování koalic, které měly na starosti samotné kraje. K otázce vnitrostranických kvót dále uvedl, že TOP 09 kvóty vnitřně nastavené nemá a není si jistý, zda diskuze k tomuto tématu probíhaly či probíhají.

T. Nováková informovala Výbor o tom, že v senátních volbách kandiduje za KDU-ČSL 10 mužů (z toho 3 koaliční kandidáti) a 2 ženy. V krajích, kde KDU-ČSL sestavuje samostatné kandidátní listiny tvoří ženy přibližně 28 %. Nejvíce žen kandiduje v Královéhradeckém kraji.

Ad bod 5 – Diskuze k legislativním opatřením podporujícím vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice

N. Viktorinová informovala o tom, že podklad k legislativním opatřením podporujícím vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice je stále dokončován. Finální verze bude Výboru zaslána v nejbližším možném termínu. V návaznosti připomínky, které byly diskutovány na minulém jednání Výboru, byly v podkladu rozpracovány kapitoly týkající se argumentů pro vyrovnané zastoupení a překážek vyrovnaného zastoupení. Ve spolupráci s místopředsedkyní Výboru byla zároveň přidána poměrně rozsáhlá kapitola týkající se legality legislativních kvantitativních opatření na podporu rovnosti žen a mužů v politice.

N. Viktorinová dále uvedla, že u jednoho ze dvou strategických cílů kapitoly Veřejný život a rozhodování v rámci připravované Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030 (dále jako „Strategie 2021+“), který se věnuje vyrovnanému zastoupení žen a mužů v politice, jsou obsažena opatření související s osvětovými aktivitami k dané agendě, metodickou podporou, přípravou variantních řešení legislativních opatření k podpoře vyrovnaného zastoupení žen a mužů v politice a předložení konkrétních návrhů novelizace příslušných zákonů.

Ad bod 6 – Vyhodnocení plánu práce za rok 2019 a příprava nového plánu práce

P. Špondrová informovala o tom, že návrh plánu práce obdrželi členky a členové v podkladech, otevřela diskusi a navrhla doplnění bodu týkajícího se zviditelňování tématu rovnosti žen a mužů prostřednictvím pravidelných mediálních výstupů. A. Křížková tento bod podpořila a navrhla, aby každý měsíc některá členka či člen zpracovali mediální výstup, který by se zveřejnil na internetových stránkách Úřadu vlády. Z. Fellegi dále navrhla bod k většímu zapojení mladých lidí například prostřednictvím nominantek a nominantů z vysokých škol. F. Kopřiva doplnil, že i politické strany a hnutí mají mládežnické organizace a frakce, které by bylo možné zapojit. M. Smolíková navrhla, aby vybrané organizace byly zařazeny pod institut stálých hostek a hostů.

P. Špondrová dále navrhl, aby Výbor v příštím roce na jednání pravidelně zval konkrétní osoby, které budou moci předávat zkušenosti a praxe nejen z daných institucí, ale i v osobní rovině. Plán práce na léta 2020 – 2021 bude členkám a členům zaslán před dalším jednáním k připomínám a následně ke schválení.

Ad bod 7 – Aktuální stav přípravy Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 – 2030

N. Viktorinová v souvislosti se Strategií 2021+ informovala Výbor o aktuálním stavu procesu příprav této strategie. V březnu 2020 proběhla online veřejná konzultace. V současné době probíhají tematické kulaté stoly k jednotlivým kapitolám. Kulatý stůl ke kapitole Veřejný život a rozhodování proběhl 19. června. K dané kapitole Odbor obdržel celkem 57 připomínek z nichž 33 bylo akceptováno, 15 částečně akceptováno a 15 vysvětleno. Diskuze na kulatém stole se týkala především opatření k genderově smíšeným komisím, genderově senzitivní inzerci a již zmíněným legislativním opatřením. U legislativních opatření na podporu vyrovnaného zastoupení žen a mužů v politice i nadále přetrvává rozpor s Ministerstvem vnitra.

Ad bod 8 – Různé

N. Viktorinová uvedla, že další jednání Výboru proběhne pravděpodobně v říjnu.

Jednání bylo ukončeno ve 12:30 hodin.

Úkoly vzešlé z jednání Výboru:

- 1) Dopracovat podklad k legislativním opatřením podporujícím vyrovnané zastoupení žen a mužů v politice;
Zodpovídá: Odbor
Termín: co nejdříve
- 2) Dále rozpracovávat data týkající se starostek/starostů;
Zodpovídá: Odbor
Termín: průběžně
- 3) Komunikovat s ČNB a MF ve věci přijatého podnětu týkajícího se povinnosti relevantních emitentů informovat o politice rozmanitosti v rámci výročních zpráv;
Zodpovídá: Odbor
Termín: průběžně
- 4) Zorganizovat pracovní setkání Výboru s Výborem pro sladění pracovního, soukromého a rodinného života;
Zodpovídá: Odbor
Termín: 2. polovina roku 2020

- 5) Diskutovat možnosti zapojení studentských organizací a mládežnických politických frakcí do činnosti Výboru.

Zodpovídá: Odbor

Termín: průběžně

Zapsala: N. Viktorinová (Odbor)